

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34348
Nom	Quiropodologia I
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1208 - Grau de Podologia	Facultat d'Infermeria i Podologia	2	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1208 - Grau de Podologia	15 -	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
ALCAHUZ GRIÑAN, MARIA MONTSERRAT	125 - Infermeria
CARRASCO RIVAS, MARIA	125 - Infermeria

RESUM

En l'assignatura Quiropodologia I es proposa que l'alumnat conega els principis bàsics de la matèria. En ella s'ensenya a l'alumnat l'instrumental i els aparells necessaris en Quiropodologia. Se li instrueix en la nomenclatura tècnica emprada en les ciències de la salut i a complementar la part de la història clínicareferent a la Quiropodologia. El futur professional ha de conèixer les lesions infeccioses i traumàtiques en podologia, així com dominar conceptes generals sobre queratopaties. S'introdueix a l'alumnat en el coneixement i anàlisi de les diferents queratopaties i la seua causes, de manera que siga capaç de realitzar una valoració diagnòstica i puga aplicar els diferents tractaments preventius o curatius segons l'etiologia.

CONEIXEMENTS PREVIS**Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació**

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Per a cursar l'assignatura es convenient haver superat obligatoriament les assignatures d'Anatomia i Podologia General

COMPETÈNCIES

1208 - Grau de Podologia

- Conèixer, diagnosticar i tractar les dermatopaties i queratopaties, el tractament dels helomes i de les seues causes. Onicologia, patologia i tractament conservador de l'aparell unguial.
- Conèixer i aplicar les tècniques d'exploració, diagnòstic i tractament de les ferides, de les úlceres i dels processos infecciosos que afecten el peu. Estudi, diagnòstic i tractament del peu diabètic Mecanismes de reparació i cicatrització.
- Conèixer i utilitzar les tècniques i els tractaments quiropodològics i d'administració de fàrmacs.
- Conèixer i usar l'instrumental en cirurgia i quiropodologia, els mètodes d'esterilització i la presa de mostres per a cultius.
- Conèixer, diagnosticar i tractar els processos vasculars i neurològics perifèrics que afecten el peu i susceptibles de tractament quiropodològic.
- Conèixer i aplicar proves complementàries en quiropodologia. Estudi i valoració del pacient candidat a tractaments quiropodològics. Protocols diagnòstics i catalogació del risc quirúrgic.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

Respecte als coneixements

1. Entendre el concepte i l'evolució de l'assignatura de Quiropodologia I.2. Conèixer l'instrumental i els aparells necessaris en Quiropodologia I.3. Instruir-se en la nomenclatura tècnica emprada en les ciències de la salut i emplenar part de la història clínica referent a la Quiropodologia.4. Documentar-se sobre les lesions infeccioses i traumàtiques en podologia.5. Aprendre el concepte general de les queratopaties.6. Introduir-se en el coneixement i l'anàlisi de les diverses queratopaties i les seues causes, tindre capacitat per a una valoració diagnòstica i aplicació dels diferents tractaments preventius o curatius segons l'etiologia

Respecte a les habilitats i destreses

1. Ensinstrar en la higiene, l'asèpsia, l'esterilització i principis bàsics dels embenatges.2. Ensinstrar-se en l'administració de medicaments que es poden utilitzar en la pràctica de la Quiropodologia.3. Desenvolupar els coneixements bàsics per a la cura de les ferides en podologia.4. Ensinstrar-se en l'ús de l'instrumental i dels aparells necessaris en Quiropodologia.5. Ensinstrar-se en les tècniques de la deslaminació de queratopaties.

Respecte a les actituds, valors i normes

1. Iniciar-se en el treball en equip, raonament crític i compromís ètic.2. Adquirir pautes d'aprenentatge autònom, l'adaptació a noves situacions i motivar-se per la qualitat assistència.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. PRINCIPIS DE QUIROPODOLOGÍA (TEMES 1-2)

TEMA 1. Història clínica en quiropodologia.
TEMA 2. Asèpsia i antisèpsia en quiropodologia.

2. INSTRUMENTAL EN Quiropodologia (TEMES 3-4-5-6-7-8-9)

TEMA 3. Tipus d'instrumental en quiropodologia.
TEMA 4. Manteniment de l'instrumental en quiropodologia.
TEMA 5. Tècniques d'utilització de l'instrumental de quiropodologia.
TEMA 6. Aparells a la sala de quiropodologia.
TEMA 7. Tècniques d'utilització dels aparells.
TEMA 8. Esterilització i desinfecció del material.
TEMA 9. Farmacologia en quiropodologia.

3. CONCEPTE GENERAL DE LES QUERATOPATIES (TEMAS 10-11-12-13)

TEMA 10. Recordo anatomo-fisiològic de la pell i els seus annexos.
Lesions elementals de la pell.
TEMA 11. Procés de queratinització. Concepte de queratopaties. Etiologia. Classificació i definició de les queratopaties: congènites i adquirides.
TEMA 12. Avaluació de les queratopaties i complicacions de les mateixes. Localitzacions més freqüents de les queratopaties.
TEMA 13. Classificació topogràfica de les queratopaties segons l'etimologia biomecànica i estructural del peu.

4. TRACTAMENTS DE LES QUERATOPATIES, HIPERQUERATOSI, HELOMES I TILOMAS. (TEMES 14-15-16-17-18-19-20-21-22-23)

TEMA 14. Procés de queratinització. Concepte de queratopatia. Etiologia. Classificació i definició de les queratopaties: congènites i adquirides.
TEMA 15. Classificació de les queratopaties segons la etiologies biomecànica i estructural del peu.
TEMA 16. Hiperqueratosis en el primer segment metatarsfalàngic. Característiques. Etiologia. Clínica. Tècniques de separació. Tractament provisional de protecció i / o descàrrega. Profilaxi.
TEMA 17. Hiperqueratosis en segments metatarsfalàngics centrals. Característiques. Etiologia. Clínica. Tècniques de separació. Tractament provisional de protecció i / o descàrrega. Profilaxi.
TEMA 18. Hiperqueratosis en el cinquè segment metatarsfalàngic. Característiques. Etiologia. Clínica. Tècniques de separació. Tractament provisional de protecció i / o descàrrega. Profilaxi.
TEMA 19. Hiperqueratosis en tots els caps metatarsals. Característiques. Etiologia. Clínica. Tècniques de separació. Tractament provisional de protecció i / o descàrrega. Profilaxi.
TEMA 20. Hiperqueratosis al taló. Característiques. Etiologia. Clínica. Tècniques de separació. Característiques. Etiologia. Clínica. Tècniques de separació. Tractament provisional de protecció i / o descàrrega. Profilaxi.
TEMA 21. Helomes plantars, al dors dels dits i interdigitals. Definició. Característiques. Etiologia. Clínica. Tècniques de separació. Tractament provisional de protecció i / o descàrrega. Profilaxi.
TEMA 22. Helomes especials: vasculars, neurovasculars, inclusió i familiars. Característiques. Etiologia. Clínica. Tècniques de separació. Tractament provisional de protecció i / o descàrrega. Profilaxi.
TEMA 23. Helomes amb afectació de la làmina unguial: periunguials, subungueals. Definició. Característiques. Etiologia. Clínica. Tècniques de separació. Tractament provisional de protecció i / o descàrrega. Profilaxi.

5. ONICOPATIES (TEMES 24-25-26-27-28)

- TEMA 24. Embriologia i anatomia de l'ungla
- TEMA 25. Alteracions unguials.
- TEMA 26. Onicopatias associades a malalties cutànies
- TEMA 27. Onicopatias associades a malalties sistèmiques.
- TEMA 28. Onicopatias congènites o hereditàries

6. INFECCIONS BACTERIANES SUPERFICIALS (TEMES 29-30)

- TEMA 29. Eritrasma.
- TEMA 30. Queratòlisis punctata.

7. ALTERACIONS DE LA SUDORACIÓ (TEMAS 32-33)

- TEMA 31. Hiperhidrosi plantar i les seves associacions clíniques. Clínica. Diferents alternatives de tractament.
- TEMA 32. Xerosi. Clínica. Diferents alternatives de tractament.

8. ALTRES DERMATOPATIES(TEMES 33-34-35-36)

- TEMA 34. Queratodermias palmoplantares.
- TEMA 35. Èczema dishidròtic o dishidrosi.
- TEMA 36. Dermatitis atòpica.
- TEMA 37. Psoriasi i la seva afectació al peu.

9. INFECCIONS VÍRIQUES (TEMAS 37-39)

- TEMA 37. Definició i etiologia de les berrugues.
  - TEMA 38. Diferents alternatives de tractament.
- Quan s'acabi el tema 38 es realitzarà un role playing com a màxim entre dos alumnes. Es prepararan els alumnes prèviament l'activitat, posteriorment es durà a terme a classe davant de tot l'alumnat. Al final l'activitat han de lliurar la història clínica elaborada.

10. Pràctiques L

Les practiques L es realitzaran a aula de Laboratori Docent i tindran una duració de 2 hores. En aquestes sessions l'alumnat ha de portar el seu instrumental de practiques per a poder realitzar-les, com ara:

Diferents nombres de mànecs de bisturí Núm. 3 i Núm. 2

Gúbia

Cisalles

Tisores «Mayo»

Pinces de mosquit

A continuació s'enumeren les practiques a realitzar.

Prác. L1: Muntar i desmuntar un bisturí.

Prác. L2: Deslaminació d'hiperqueratosis amb diferents fulles de bisturí (s'utilitzarà una creïlla).

Prác. L3: Deslaminació en diferents sentits (s'utilitzarà una creïlla)

Prác. L4: Aprendre a deslaminar i tractar una clivella en el taló.

Prác. L5: Protocol d'actuació per a deslaminar i enuclear un heloma en la zona plantar.

Prác. L6: Realització de descàrregues mitjançant feltres de diferents gruixos.

Prác. L7: Protocol d'actuació per a enuclear helomes interdigitals.

Prác. L8: Realització d'un tractament i cura d'una onicocriptosis lleu

Prác. L9: Tractament de berrugues segons la seua localització.

Prác. L10: Tractament quiropodològic entre els alumnes/as.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	62,00	100
Pràctiques en laboratori	20,00	100
Pràctiques en aula	6,00	100
Tutories reglades	2,00	100
Estudi i treball autònom	60,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Les classes teòriques s'impartiran de forma magistral, i es combinaran amb classes interactives i seminaris.

La durada de les classes serà de 2 hores i hi haurà un temps per a la discussió i reforç dels temes que així ho necessitin. Per facilitar l'exposició i la comprensió s'utilitzaran mitjans audiovisuals i presentacions de Power-Point.

L'alumnat haurà de realitzar un rol playing a l'acabar el temari. On l'alumnat haurà de triar un tema facilitat pel professor / a. L'exposició de l'rol playing es realitzarà a l'aula. I l'alumnat haurà de lliurar un treball en Word de el tema triat.

Les practiques de **laboratori (L) tindran una durada de 2 hores** i s'impartiran a grups d'aproximadament **15 estudiants**, amb la participació activa de l'alumnat. S'haurà de demostrar habilitat i destresa en les practiques. Es realitzarà un dossier de practiques-portafoli, on l'alumnat haurà de posar totes les qüestions relacionades amb cada unitat pràctica.

Les pràctiques **P tindran una durada de 2 hores** i s'impartiran a grups de aproximadament 30 persones i es realitzaran a l'aula i al taller de Quiropodologia

AVALUACIÓ

A. **Examen final de juny, que serà una part tipus test.** Constarà de 35 preguntes, amb 4 respostes possibles. Puntuaran negativament les mal contestades 2 mal resten una bona. Aquesta part tindrà un valor de 3 punts. Una part de desenvolupament amb valor de 2 punts. I per últim una part visual que consta de 2 preguntes tipus cas clínic (cada cas clínic amb un valor de 1,5 fent un total de 3). Per aprovar l'examen teòric és necessari un 4,5. Per poder fer mitjana s'ha d'aprovar tant la part pràctica com la part teòrica. Aquest examen es farà durant el període marcat per la Universitat.

B. Avaluació continuada de totes les pràctiques de laboratori, amb els treballs del portafoli(rolé plauing) i un examen pràctic final al mes de juny de tot el que s'ha fet. L'assistència a les pràctiques P i L són obligatòries. Si no va a les pràctiques es donarà suspesa l'assignatura.

C.La nota final de l'assignatura es compon d'una nota teòrica de 8 punts i una nota pràctica de 2 punts (examen pràctic , memòria de pràctiques i rolé playing) sempre que les dues parts estiguin aprovades es farà mitjana.

En el cas que no s'aprove alguna de les dues parts (teoria o pràctica), la nota que es posarà en l'acta serà la de la part suspesa.Si se suspén la part pràctica en la primera convocatòria, es recuperarà en la segona convocatòria, el mateix dia de l'examen teòric (però en un horari que oportunament s'indicarà).

REFERÈNCIES

Bàsiques

- 1. Rozman Farreras. Medicina interna. Ed. Marín. Barcelona.
2. Castro del Pozo, S. Manual de la patología general. Ed. Gráficas Cervantes, S.A. Salamanca.
3. Braunwald Eugene. Harrison, Manual de medicina interna. Ed. Mc. Graw-Hill.
4. Santos Francisco Xavier [et al.] Quemaduras 100 preguntas más frecuentes. Madrid Esplugues de Llobregat: EDIMSA, cop. 2000.
5. Arenas Roberto. Dermatología atlas, diagnóstico y tratamiento. México Madrid [etc] McGraw-Hill Interamericana cop. 1996. 2º ed.
6. Ferrándiz, C. (Ferrándiz Foraster) Dermatología Clínica. Madrid[ets]:Mosby/Doyma Libros, cop. 1996.
7. Dermatología Clínica/C.Ferrándiz Foraster.Amsterdam, Madrid [etc]:Elservier, cop.2009.
8. Dermatología en medicina general/directores/José Marias Mascaró Balllester, José Manuel Mascaró Galy. Barcelona: Elsevier, 2008.
9. García FJ. Dermatología Podológica. Guía Avanzada. 1ª ed. Madrid: Ediciones Mayo S.A.; 2009.

Complementàries

- Letiae M. Exposure to sunlight as adjuvant therapy for dyshidrotic eczema. Med Hypothes 2009 Aug;73(2):203-4.
- Reitamo S, Alisopp R. Treatment with twice-weekly tacrolimus ointment in patients with moderate to severe atopic dermatitis: Results from two randomized, multicentre, comparative studies. J Dermatolog Treat. 2010;21(1):34-44.

BIBLIOGRAFIA DE QUERATOPATÍAS:

1. Peña Alonso. Atlas de Dermatología de Pie. Madrid: Editorial Médica Panamericana 2007.
2. Zalacain A, Ogalla J.M, Garcia-Patos V. Atlas y sinopsis de enfermedades cutáneas del pie. Barcelona: Edika Med. 2008.
3. García Carmona F.J. Dermatología Podológica: Guía práctica Avanzada: Editorial Isdin.2009.

TEMARIO DE PAPILOMAS:

- Fdez P, Sanz E, Moreno E, Gómez P Garcia FJ. Infecciones bacterianas superficiales en el pie (1º parte). Rev. Esp.Podol.2005;16(1):18-22.
- AJ Zalacain. Infecciones sicóticas más frecuentes en el pie. Rev. Esp. Podol.2010;XXI(6):225-229.
- Martínez Nova A, Hidalgo Ruiz S, Palomo López P, Sánchez Rodríguez R, Lissen Gutiérrez MA, Bonilla Toyos E.Terapias complementarias en patologías podológicas. Salud del pie 2003;30:46-9.
- Martínez Nova A, Sánchez Rodríguez R. Verrugas Plantares: diagnóstico y alternativas de tratamiento. Podologia Clínica 2007;8(3):88.101.
- Sánchez Rodríguez, alonso Peña D, Alonso Peña J, Martínez Nova A, Martínez Franco, Hidalgo Ruíz S. Empleo de cantaridita en el tratamiento de verrugas plantares. Salud del pie 2003;31:26-30.

- REVISTAS CIENTÍFICAS.

1. British Journal of Podiatry Medicine, Surgery.
2. The Chiropodist. The Journal of British Podiatric Medicine.
3. Foot and Ankle. The official Journal of the American Orthopaedic Foot and Ankle Society.
4. Journal of the American Podiatric Medical Association.
5. Podiatry Tracts.
6. Revista Española de Podología. Federación de Podólogos de España.
7. Revista el Peu. Colegio oficial de Podólogos de Cataluña.

- WEBS DE INTERÉS:

1. Proyecto Humano visible.
<http://www.geocities.com/CapeCarnaveral/Lab/4685/anatpat.html> (en inglés).
2. Archivos de casos de podología.
<http://www.mailbase.ac.uk/lists/podiatry/archive.html> (en inglés).
3. Academia Americana de Podología.
<http://www.aapsm.org/default.htm> (en inglés).

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. Continguts

Es mantenen els continguts inicialment recollits en la guia docent.

2. Volum de treball i planificació temporal de la docència

La teoria s'impartirà en les mateixes dates i hores amb la mateixa duració assenyalades en l'OCA. La practiques P s'impartiran mitjançant videoconferències en les mateixes dates i amb la mateixa duració. L'atenció de tutories reglades i personalitzades, es mantenen a través del correu electrònic i de manera virtual programades.

3. Metodologia docent

La teoria s'impartirà mitjançant videoconferència a l'Aula Virtual (BlackBoard Collaborate). Es pujarà el material a l'aula virtual, mitjançant anotacions en diapositives. L'alumnat haurà de realitzar un role-playing entre dos companys, que s'entregarà en forma de vídeo mitjançant correu (a través de consigna@uv.es). Així mateix, haurà d'elaborar document de text sobre la patologia triada peral role-playing, que s'entregarà a través «tasques» de l'Aula Virtual. Les tutories es mantindran mitjançant videoconferència. Per a les practiques L l'alumnat haurà d'entregar una memòria de practiques. Per a les practiques P (seminaris) es pujarà material a l'Aula Virtual perquè l'alumnat elabore diverses activitats que haurà d'entregar a l'Aula Virtual, en «tasques». S'eliminarà l'examen pràctic. Per a suplir-ho s'haurà de realitzar un treball de recerca. Serà un treball en equip de 5 alumnes/as. Es depositaran uns temes a l'Aula Virtual. Cada grup triarà un tema. Cada membre del grup buscarà un article en «Pubmed» i haurà d'adjuntar l'article, juntament amb un resum d'aquest. Després, amb els 5 articles, el grup haurà d'elaborar una discussió i unes conclusions.

4. Avaluació

L'examen pràctic consistirà en un treball de recerca. L'alumnat, en equips de 5 persones, triaran un tema d'entre els indicats a l'Aula Virtual. A continuació hauran d'efectuar una cerca en «Pubmed» i obtindran una article cadamembre de l'equip. Després hauran d'elaborar entre tots una discussió i unes conclusions. Tots els membres de l'equip tindran la mateixa nota. S'ha d'aprovar el treball de recerca com a mínim amb 1 punt, per a poder calcular la mitjana amb la part de role-playing, seminaris i memòria de practiques. Si no s'aprova el treball de recerca no s'aprovarà la part pràctica. Per a superar la part pràctica s'ha d'obtenir una puntuació mínima de 2 punts i en la part teòrica s'ha de traure com a mínim 3 punts. Si se suspén la part del treball de recerca tota la part pràctica quedarà suspesa i no es podrà fer mitjana amb la part teòrica. La part pràctica valdrà un 40% i la part teòrica un 60%. Dins de la part pràctica el treball de recerca 2 punts com a mínim s'ha d'aprovar amb un punt. La memòria de practiques tindrà 0,5 punts nota màxima i el role-playing una nota màxima d'un 1,5 punts. Si s'aprova alguna de les parts és a dir la part pràctica o la part teòrica se li guardarà la nota i només es tornarà a examinar de la part suspesa.

5. Bibliografia

Es manté la bibliografia indicada en la guia docent.